

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ, 1837.]

[ΑΡΙΘ. 11.]

ΝΤΕ ΕΠΙΚΙΝΔΤΟΣ.

Οσοι περιπάτησαν εις τὰς ὄχθας τοῦ Ἀδε-
σιος*, ἔμπροσθεν τῆς Ρωδιγίσι†, γνωρίζον καλῶς,
ὅτι περὶ τὴν μίαν ἡμισὺν λεύγαν ἐκ τῆς πόλεως
αὐτῆς ὑπάρχουν, εἰς τὸ μέσον τοῦ ρείθρου, ἓν ἢ
δύο νησία, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῆς ὄχθης
τὸ ὕδωρ δὲν εἶναι ὑπὲρ τὸν ἓνα πόδα βαθύ· καὶ
πολλοὶ δ' ἐκείνων, ὅσοι ποτὲ δὲν ἐσάλευσαν
ἀπὸ τὴν ἰδίαν των πατρίδα, ἤκουσαν πιθανῶς
ἢ ἀνέγνωσαν, ὅτι ὁ Ἀθεσις διὰ τὴν ὄρεινὴν
αὐτοῦ ἀρχὴν ἔχει τὸν σύντομον δρόμον ὑπόκειται
εἰς σφοδρὰς πλημμύρας, ὑψουμένας καὶ πιπτό-
σας αἰφνιδιώτατα.

Τὸ ἑσπέρας μιᾶς τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ
Μαΐου, ἔφθασα καταντικρὺ εἰς ἓν ἀπὸ τὰ νησία
ταῦτα. Τὰ ὕδατα ἦσαν καθαρὰ ὡς κρυσταλ-
λος, ἡσύχως ῥέοντα ἐπάνωθεν ὠραίας χαλικώδους
κοίτης· τὸ νησίον, ἀπέχον ὡς πεντήκοντα πήχεις
ἐκ τῆς ὄχθης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστεκόμην, καθι-
στάνετο ἐλκυστικώτατον ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν
αὐτοῦ πρασινίαν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν καλλωπι-
ζόντων αὐτὸ ποικιλοχρῶων εὐόσμων ὑακίνθων.
Τρία ἢ τέσσαρα δένδρα ὀλιγόκλαδα ὑψοῦντο
προσέτι ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ νησίου, μὲ τούς
κορμούς αὐτῶν κλίνοντας ὑπεράνω τῶν ὑδάτων.
Μετὰ περιδιάβασιν ὀλοκληροῦ ἡμέρας δὲν ὑπάρ-
χει τί πλέον εὐάρεστον παρά νὰ ἐμβῆ τις εἰς
ποταμόν· ὅθεν, ἔχων ἀρκετὸν καιρὸν, ἀπεφάσισα
νὰ φθάσω εἰς τὴν νῆσον, ταχέως δὲ καὶ τὸ
ἐπέτελεσα. Τὸ βάθος τοῦ ῥέματος δὲν εὗρηκα
πούποτε ὑπερβαῖνον δύο πόδας, καὶ τὸ νησίον
μ' ἐφάνη ὅσον τὸ ἐφανταζόμεν εὐάρεστον· ἀφοῦ
δ' ἐσύναξα μέγα τι δεμάτιον λουλούδια, ἐπλα-
γίασα ἐπὶ στρώματος ὑακίνθων, καὶ παρεδόθην
εἰς τὰς τερπνάς ἀναμνήσεις πατρίδος ἢ φίλων
καὶ παλαιῶν συμβεβηκότων, τὰς ὁποίας ἔφερε
μεθ' ἐαυτῆς ἢ εὐωδία τοῦ ἀνθους τούτου.

Μίλις ἐξώδευσα εἰς τὴν θέσιν ταύτην περίπρ
ἐν τεταρτημόριον τῆς ὥρας, καταβυθισμένος
εἰς τερπνούς διαλογισμούς, ἔμακρυνός τις ἤχος

ἐπρόσβαλεν ἐλαφρὰ εἰς τὴν ἀκοήν μου, τὸν
ὁποῖον καταρχὰς ὑπέθεσα βροντὴν,—ἐπειδὴ
πολλοὶ εἶχαν ἀκουσθῆν πρὸς βορρᾶν κατὰ τὸ
διάστημα τῆς ἡμέρας· ὅτε δ' ἐξηκολούθει,
γινόμενος ὀλονὲν τρανώτερος, ὑπέθετα εἰσέτι
αὐτὸν ἓνα τῶν ἐπεκτεινομένων ἐκείνων κρότων,
οἵτινες τόσον συνεχῶς ἀκολουθοῦν πρὸς μεση-
μβρίαν τῶν Ἀλπεων. Μετ' ὀλίγον, ὁμως, ὁ
ἤχος ἤλλαξε, καὶ ἐφαίνετο ὡς τῆς θαλάσσης·
ἐπειδὴ δὲ ἀκόμη ἐγίνετο τρανώτερος, ἐπέταξα
ἐπάνω, ὀλίγον τρομασμένος, καὶ—ὁποία θεὰ
πρὸ ὀφθαλμῶν μου! Ὅχι πολὺ μακρὰν, ἴδα
ὄρος μαύρων ὑδάτων ὀρμῶν κατεπάνω μου μὲ
ἀκατανόητον ταχύτητα, καὶ τῶρα βοῶν τρανώ-
τερα τῆς τρανωτάτης βροντῆς.

Οὐδὲ μίαν στιγμήν δὲν ἔπρεπε νὰ χάσω· ἢ
ἐπιφάνεια τῆς νήσου ἐμελλε πάραυτα νὰ σκεπα-
σθῆ, καὶ νὰ φθάσω εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην
ἦτον ἀδύνατον. Εὐθύς ἔδραμα πρὸς τὸ μεγα-
λῆτερον ἀπὸ τὰ δένδρα· εἶχα δὲ ἀναβῆν περὶ
τούς τέσσαρας πήχεις, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν
νῆσον ὁ ῥέμαξ. Ἡ δύναμις αὐτοῦ, ὅσον ἤρθετο
πλησιέστερα, τόσον ἐφαίνετο σφοδροτέρα· ἐφο-
βούμην μήπως σηκώσῃ τὴν νῆσον ἐκ θεμελίων,
καὶ δὲν ἔτρεφα οὐδὲ σκιὰν ἐλπίδος ὅτι ὁ κορμὸς,
ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίζομην, ἤθελεν ἀποφύγειν
τὴν βιαίαν τοῦ χειμάρρου ὀρμῆν. Ἠλθε, καὶ τὸ
δένδρον ἔμεινε σταθερόν.—εἰς μίαν στιγμήν
ἐκάλυψε τὴν νῆσον καὶ ὅλα τὰ ἐπ' αὐτῆς φυτά·
καὶ τὸν ἴδα νὰ τρέχῃ βιαστικῶς ὑποκάτω μου,
φέρων μεθ' ἐαυτοῦ τὰ παράσημα τῆς δυνάμεως
καὶ ματίας του—εὐμεγέθεις κλάδους καὶ ῥίζας,
γεφυρῶν κλάσματα, οἰκιακὰ σκεύη, ἔνεκρά ζωα.

Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ὁ πρῶτος καὶ ἄμεσος
κίνδυνος εἶχε μὲν παρέλθειν· ἀλλὰ στιγμιαία
σκέψις, ἐν βλέμμα ὀλόγυρά μου, ἔδειξεν ὅτι δὲν
εἶχα παρὰ ὀλίγην αἰτίαν νὰ συγχαίρωμαι τὸν
ἐαυτόν μου. Μεταξὺ τοῦ νησίου καὶ τῆς ὄχθης,
χειμάρρος, τὸν ὁποῖον ἰσχύς ἀνθρωπίνῃ παντε-
λῶς ἀδυνατοῦσε ν' ἀνισταθῆ, ἐκυλίετο ὀρμητι-
κῶς εἰς τὰ ἔμπροσθεν· καὶ μολονότι τὸ πλάτος
αὐτοῦ δὲν ἦτο παρὰ ἐβδομήκοντα πήχων, ἤθε-
λεν ὁμως σταθῆν ἐξίσου ματαία ἢ ἐπιχειρήσις
νὰ τὸν διαβῆ τις, ὡς ἂν ἦτο τοσούτων λευγῶν. Ἡ
πρῶτη προσβολὴ ἀφῆκε τὸ δένδρον ἀσάλευτον·

* Ὁ Ἀθεσις, (Adige,) ποταμὸς εἰς τὴν Λομβαρδίαν, πηγάζει
ἀπὸ τὰς Ἀλπεὶς, καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀδριατικὸν Κόλπον.

† Τὸ Ρωδιγιόν εἶναι πόλις εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Λομβαρδίας,
κοινῶς λεγομένη Rovigo.

πλήρ, μία δευτέρα ἠμποροῦσε· νὰ τὸ ἐκριζώσῃ· ἢ πλημμύρα δὲ εἰσέτι ἀνέβαινε, —καὶ σχεδὸν πᾶσαν στιγμὴν παρετήρουν ὀλιγοστευόμενον τὸ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν ὑδάτων διάστημα, καὶ, τφόντι, δὲν ἤμην δύο πήχεις ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν αὐτῶν. Βάσεις ἐλπίδος ἐβλεπα μόνον δύο, καὶ ταύτας ὁμως ἀσθενεστάτας· ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ ἴδῃ κάνεις τὴν τοποθεσίαν μου ἐκ τῆς ὄχθης, πρὸ τῆς νυκτὸς, καὶ νὰ φέρῃ ἄλλους εἰς βοήθειάν μου· καὶ ἦτο προσέτι ἐνδεχόμενον νὰ μὴν ἀναβῆ ὑψηλότερα ὁ ποταμὸς, ἴσως δὲ καὶ νὰ πέσῃ ταχέως. Τὸ πρῶτον δυσκολώτατα ἠδύνατο νὰ συμβῆ· διότι τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ τόπου ἦτον ὀλιγανθρωπότατον· ὁ δρόμος δὲν ἔκειτο παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἡ ὄχθη, διὰ τετρακοσίους ἢ πεντακοσίους πήχεις ἀπὸ τοῦ ρεῖθρον τοῦ ποταμοῦ, ἦτο κατακλυσμένη, ἔχουσα πιθανῶς βάθος ἑνὸς ἡμῶν πήχεως. Ἄλλ· ἐκτὸς τούτων, δὲν ἐβλεπα τίνι τρόπῳ ἠδύνατο ἀνθρωπίνῃ βοήθεια νὰ με ἀπαλλάξῃ· πλοιάριον δὲν ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν νῆσον, καὶ, ἂν ἠμπορεῖ νὰ ῥιφθῆ σχοινίον τόσον μακρὸν, ἦτον ἄκρως ἀπίθανον ὅτι ἐγὼ ἤθελα τὸ πιάσειν, καθότι δὲν ἠμπορῶν νὰ σαλεύσω ἀπὸ τὸ δένδρον, ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἐκαθήμεν·—ὅσον δὲ περὶ τοῦ νὰ ὀλιγοστεύσωσι τὰ νερά, δὲν ἐβλεπα εἰσέτι τὸ παραμικρὸν σημεῖον· ἐξάπαντος ὁμως ἦτον ὄλως ἀδύνατον νὰ συμβῆ τοῦτο πρὶν νυκτώσῃ.

Εἰς τὴν τρομεράν ταύτην ἔκινδυνώδη θέσιν, παρήλθην ἡ ἑσπέρα· κάνεις δὲν ἐφάνη, καὶ ὁ ποταμὸς ἀκόμη ἐξηκολούθει νὰ ὑψώνεται. Ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίσθη, καὶ ἠπείλει ῥαγδαιοτέρας βροχάς· ὁ χεῖμαρρὸς ἔτρεχεν ὑποκάτω μου, μαυρότερος καὶ πλέον ὀρηγτικὸς, —ὑπερθυμίζων με συχνότατα διὰ τῶν συντριμμάτων, τὰ ὁποῖα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, πόσον ἦτον ἀσθενὲς τῆς ζωῆς μου τὸ ὑποστήριγμα. Αἱ ὄχθαι καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη μετεβλήθησαν εἰς ἐνυχώρους λίμνας, καὶ ὁ ἑρπυρὸς ἥλιος κατέδυσε ἐν ὀρηγισμένῳ ἐπάνωθεν ἐρημίας ἐρημῶν ὑδάτων. Με κατεπλάκωσε τέλος πάντων ἡ νύξ, καὶ νύξ φοβερωτάτη. Κάποτε μὲν ἐφανταζόμην, ὅτι τὸ δένδρον διεσαλεύετο πρόρριζον, καὶ ὅτι ἐγυρνε πλειότερον ἐπάνωθεν τῶν ὑδάτων· ἄλλοτε δὲ μ' ἐφαίνετο ἡ νῆσος ὅλη κινουμένη, καὶ ὅτι ἔπλεα μετ' αὐτῆς κάτω τοῦ χεῖμαρρῶν. Ἐπίστευον εἶχα τὰς φρένας μου χαμένας· καὶ, διὰ προφύλαξιν, ἔκβαλα τὸ μεταξωτόν μου μαντίλιον, τὸ κατέσχισα εἰς διαφόρους λωρίδας, καὶ, συνδέσας αὐτάς, ἐδέθην ἀπὸ τὴν μέσσην εἰς παχὺν τινα κλάδον, ὅστις ὑπεστήριξε τὰ πόδα μου· τοῦτο ἔστοχάσθην ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πτώσιν μου, ἂν ἐξολιζόμην, ἢ ἂν ἀπεκοιμώμην διὰ μίαν ἢ δύο στιγμὰς. Εἰς τὸ διάστημα τῆς

νυκτὸς μ' ἐκυρίευσαν πολλὰ ἄλλοκοτοι φαντασμοί, ἐκτὸς τῆς συχνότατης ἐκείνης, ὅτι δηλαδὴ πολλάκις ὑπέθετα τὴν νῆσον πλέσσαν κάτω τοῦ χεῖμαρρῶν. Ποτὲ μὲν ἐφανταζόμην, ὅτι ἐγυρίζα ὑπὸ τριγύρῳ· ποτὲ δὲ μ' ἐφαίνετο, ὅτι ὁ ποταμὸς ἔφθεν εἰς τὰ ὀπίσω· ἄλλοτε ἐθάρρουν νὰ βλέπω εὐμεγέθη μαῦρα σώματα φερόμενα πρὸς ἐμὲ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, καὶ ἀπεσυρόμην διὰ νὰ τὰ ἀποφύγω· ἄλλοτε πάλιν ἐφανταζόμην, ὅτι κἄτι ἀνέβαινεν ἐκ τοῦ ὑδάτος, καὶ ἐζήτει νὰ με σύρῃ κάτω—πολλάκις ἤμην πεπεισμένος, ὅτι ἦκουα κραυγὰς ἀναμιγμένας με τοῦ χεῖμαρρῶν τὴν βοήν, καὶ μίαν φορὰν πᾶς ἡσος ἐφαίνετο διόλου πεπαισμένος, ὥστε ἠμποροῦν σχεδὸν ν' ἀποκοτήσω νὰ καταβῶ—τόσον ἤμην βέβαιος ὅτι τὸ ρεῖθρον τοῦ ποταμοῦ ἦτο ξηρόν·—ἀπαξ ἢ δις ἀπεκοιμώμην δι' ἐν λεπτόν, ἀλλὰ πάραυτα σχεδὸν ἐξύπνησα με τόσον βιαίαν ὀρημὴν, ὥστε, ἂν δὲν ἤμην δεμένος, ἔπρεπεν ἐξάπαντος νὰ πέσω.

Ἡ νύξ παρήροτο βαθμηδόν· ἦτο δὲ θερμὴ καὶ ξηρὰ, ὥστε δὲν ὑπέφερα κάμμιναν ἐνόχλησιν ἀπὸ τὸ ψύχος. Σχεδὸν ἐπληροφορήθην, περὶ τῆς σταθερότητος τοῦ κορμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχα ὄλας μου τὰς ἐλπίδας· καὶ μοιολόγητον ἀβέβαιος, ἢ τοῦλάχιστον πολὺ μακρὸν ἀκόμη, ἢ ἀπαλλαγὴ μου, ἀπεφάσισα νὰ ὑπομένω ἐφ' ὅσον ἠδύναμην· καὶ οὕτω διενυκτέρευσα ὑπὸ ἀναστρον οὐρανόν, ἔ ὑπὲρ τὸν βουχόμενον ῥύακα. Πρὶν ἐξημερώσῃ, ἐπληροφορήθην ὅτι τὰ ὑδάτα εἶχαν ἀρχίσειν νὰ καταπίπτωσιν· ὁ θόρυβος μ' ἐφαίνετο ὀλιγώτερος· ἐφανταζόμην ὅτι διέκρινα θάμινους ὑπεράνω τοῦ ὑδάτος ἐπὶ τῆς νῆσος, ἔ τὰ δένδρα ἐπὶ τῆς ὄχθης μ' ἐφαίνοντο κατὰ τὸ σῆμα· ὡς δὲ ἤρχισε νὰ χαράξῃ, κατενόησα ἀσμένως ὅτι δὲν εἶχα λάθος· ἡ πλημμύρα εἶχε χαμηλώσειν τοῦλάχιστον ὑπὲρ τὸν ἕνα πήχυν· καὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, τὸ πλείστον μέρος τῆς νῆσου ἀπέμεινε ξηρόν. Οὐδέποτε κακοῦργος, συγχωρηθεὶς ἐπὶ τοῦ σανιδώματος τῆς κορυφῆς, δὲν ἀπετίναξε με πλειότεραν χαρὰν τοῦς δεσμοῦς αὐτοῦ παρὰ μ' ὅσην ἀπετίναξα ἐγὼ τὸν ἰδικόν μου, ὅστις μ' ἔδενεν εἰς τὸ δένδρον. Ἐβύθην κάτω τοῦ κορμοῦ, ὅστις ἐκρέμετο ἀκόμη ἔνωθεν τοῦ χεῖμαρρῶν, καὶ ἐπάτησα εἰς τὴν νῆσον, ἐμβὰς εἰς τὸ νερόν ἕως εἰς τὰ γόνατα. Ἐπειτα διελέρασθα εἰς τὸ ξηρόν μέρος, ἔ ἐπλαγίασα, ἀποκαυωμένος ἀπὸ τῆς νυκτὸς τὴν ἀγρυπνίαν, καὶ ποτῶν ὄλον μου τὸ σῶμα ἐκ τῆς θέρσεως, τὴν ὁποίαν ἤμην ἀναγκασμένος νὰ κατέχω.

Τὸ νερόν ἐξηκολούθει νὰ ὀλιγοστεύῃ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τρόπον ἐπαισθητόν·—μετ' ὀλίγον ἀφέθη τὸ νερὸν κατὰ ξηρόν, καὶ ἡ ἐπὶ

τῆς ὄχθης πλημύρα εἶχε κατακαθίσειν εἰς τὸ φυσικὸν τοῦ ποταμοῦ ρεῖθρον· ἀλλ' ἔτι ὁ χεῖμαρρος ἦτο πολὺ δυνατώτερος καὶ βαθύτερος παρὰ νὰ ἐπιχειρήσω τὴν διάβασιν αὐτοῦ, μάλιστα καθὼς ἤμην, ἀδυνατισμένος ἀπὸ τὰς κακοπαθείας τῶν ἐσχάτων δώδεκα ὥρων, καὶ ἀπὸ τὴν ἀφαρίαν. Πρὸ τοῦ μεσημερίου, ὅμως, τὰ ὕδατα εἶχαν ελαττωθῆν τοσούτον, ὥστε ἤλπιζα μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρας νὰ κατορθώσω τὸ ποδοῦμενον· καὶ τρῶντι, περὶ τὰς τρεῖς μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ἐμβῆκα εἰς τὸν ῥύακα· πούποτε δὲν εὗρηκα τὸ νερὸν βαθύτερον ἐνὸς ἡμισυ πήχεως μετὰ ὀλίγον δ' ἀγῶνα ἐπέτυχα νὰ φθάσω εἰς τὴν ὄχθην, τὴν ὁποίαν μίαν φορὰν ἐνόμιζα ὅτι οὐδέποτε πλέον ἤθελα πατήσῃν. Τὴν δέσμην τῶν ὑακίνθων, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχα λησμονήσειν νὰ ἐπάρω μαζῇ μου ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐκράτουν ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας. Ὀλίγους αὐτῶν ἐξήρανα, καὶ τοὺς φυλάττω μέχρι τῆς σήμερον· οὐδέποτε δὲ ὀσμῶμαι τὸ ἄνθος τοῦτο, ἐπὶ περιδιαβάζω εἰς τὰ δάση ἢ τοὺς ἀγρούς, χωρὶς νὰ δοκιμάσω μέρος τῶν αἰσθήσεων, τὰς ὁποίας ἤσθάνθην, ὅτε, σηκῶσας τὴν κεφαλὴν μου, ἶδα τὸν ὀρητικὸν ῥύακα βιαζόμενον νὰ με καταπλακῶσῃ· ὅσον δὲ δεινὴ ἔ'αν ἐχρημάτισε συμφορὰ τις, ἢ ἀνάμνησις αὐτῆς δὲν εἶναι ἄμικτος μὲ ἠδονήν. Πολλάκις ἀνοίγω τὰ φύλλα, ὅπου κείνται οἱ μαραμμένοι οὗτοι ὑακίνθοι· ἀλλὰ ποτὲ, θεωρῶν αὐτούς, δὲν ἐστοχάσθην ὅτι ἠγοράσθησαν παραπολὺ ἀκριβὰ.

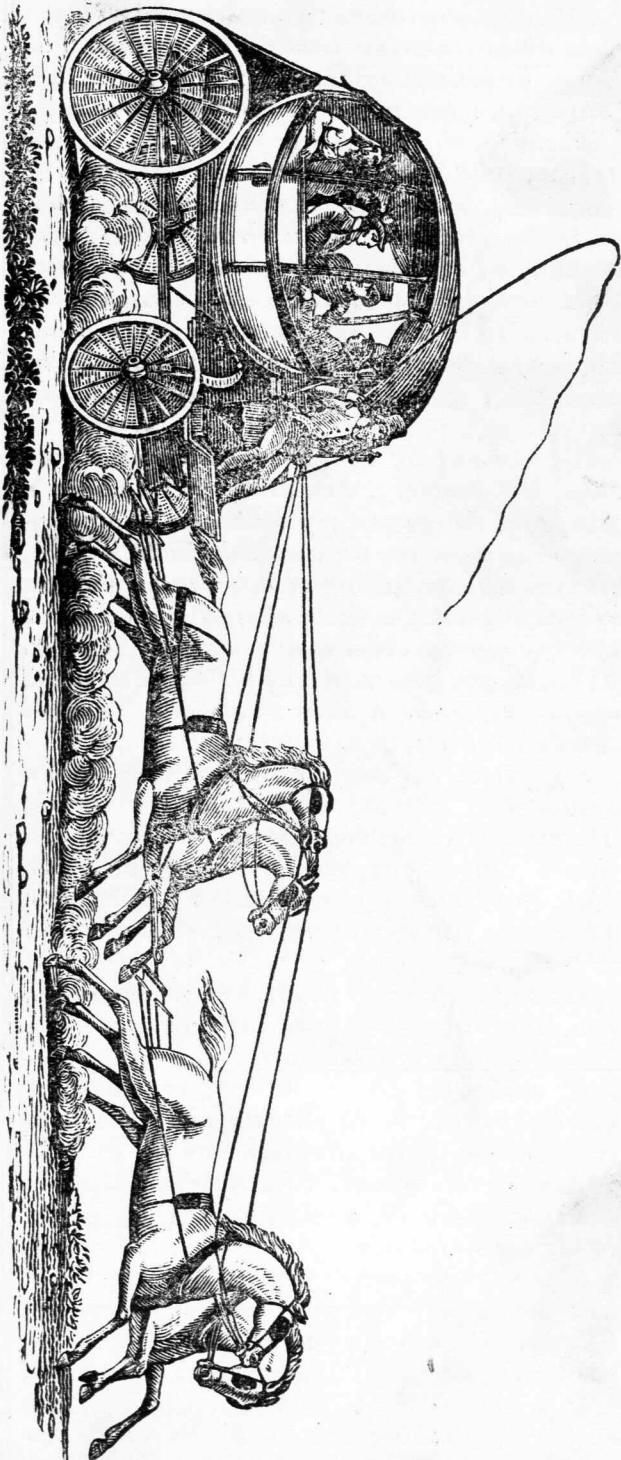
ΔΡΟΜΟΙ.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΑΤΟΙ διὰ τὸ ἐμπόριον ἔ τὴν εὐζω-
ταν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἔ οἱ δημόσιοι δρόμοι·
ἢ κατάστασις δ' αὐτῶν ἀνταποκρίνεται γενικῶς
μὲ τὴν κατάστασιν τῆς γεωργίας.

Μεταξὺ ἀγρίων καὶ βαρβάρων ἐθνῶν δὲν
ὑπάρχουν ἄλλοι δρόμοι παρὰ τὰ μονοπάτια,
ὅσα σχηματίζει ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους συνεχῆς
διάβασις ὁδοιπόρων. Μόνους ὁδηγοὺς ἔχουν
τὰ ἔθνη ταῦτα εἰς τὰς περιπλανήσεις αὐτῶν
τοὺς ἀστέρας, ὄρη καὶ ποταμοὺς καὶ ἄλλα τῆς
ὄψεως ἀντικείμενα, καί, κἀποτε, τὰ εἰς προτέρας
ὁδοιπορίας ἀφεθέντα σημεῖα. Νηπιόθεν συνει-
θισμένοι εἰς ζώην πλανήτιδα, ἀνακαλύπτουν
εὐκόλως ἔ ἀκολουθοῦν τὰς πλέον περιπλεγμένας
καὶ δυσκόλους ὁδοὺς, καὶ ὁ φόβος παρακινεῖ
αὐτούς μᾶλλον ν' ἀφανίζωσι πᾶν ἴχνος, δυνά-
μενον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὁδηγίαν ἄλλων, παρὰ
νὰ εὐκολύνωσιν ὅπωςδήποτε τὴν συγκοινωνίαν.

Μεταξὺ ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα προοδεύουν εἰς τὸν
πολιτισμὸν, ἢ εἰσαγωγή τοῦ ἐμπορίου ἐπιφέρει
τὴν σύστασιν δρόμων· ἢ οὕτω δὲ προξενιμένη

ΑΠΟ τὴν εἰκονογραφίαν ταύτην ἐμποροῦν νὰ λάβωσιν ἰδέαν σινὰ
τῶν εἰς τὰ πολιτισμένα ἔθνη δημοσίων ὄχημάτων ὅσοι δὲν ὠδοιπό-
ρησαν ποτὲ πλὴν ἐπὶ ὄνων καὶ ἡμίωνων, ἢ, τὸ πολὺ, ἵππων καὶ κα-
μήλων.

συγκοινωνίας εὐκολία τοὺς καθιστάνει ἀμοιβαί-
ως τὸ αἷτιον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα βελτιωμένης
κοινωνικῆς καταστάσεως.

Εἰς τὰ ἡμιπολιτισμένα ἔθνη τῆς Ἀσίας, οἱ